

ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИКА БОШЛАГАН № 129 (17.113). 7 июнь 1978 йил, chorshanba Баҳоси 2 тийин.

ЎРИМ-ЙИГИМ АРАФАСИДА

Ез эдигина бошланди. Аммо мамлакат далаларида деҳқонларнинг қилган фиқдорона меҳнатини янудовчи масъулиятли пайт — ҳосил ўрим-йигими яқинлашаётганлиги сезилиб турибди. Жанубий районларда галла пишди. Ўзбекистон ва Туркманистон механизаторлари ўрим-йигини биринчи бўлиб бошлаб юбордилар. Шимолий Кавказ, Қозғистоннинг жануби ва Украинадаги хўжаликларда ўрим-йигини мавсуми бошлангани яқинлашиб қолди.

Қишлоқ меҳнатдашлари беш йилликнинг учинчи йилини махсулот етиштиришни кўпайтириш учун курашда янги муваффақият билан ишоналганга, қолхозлар ва совхозларнинг экономикаси янада юксалтиришга эришишга интилоқдалар. Улар яхши ҳосил етиштириш, Ватанга кўпроқ галла бериш мақбуриятини олдлар.

Белгиланган марраларни эгаллаш йўлида анчагина иш қилиб кўйилди. Қўпгина районларда баҳорги экинлар яхши мундарида экинди, экинлар жуذا сифатли ва узоқоқтин билан парвариш қилинмоқда. Кузги экинлардан 26 миллион гектар майдон минерал ўғитлар билан қўшимча озикланган бўлибди. Бу эса ўтган йилдагидан 3,5 миллион гектар кўпроқ. Эндиликда галлазорларнинг эр асосий вазифаси — ўрим-йигимга пухта тайёрларини кўришдан, ҳосилни нобуд қилмай энг яхши мундарида янгиштириб олишдан, жамоат чорва моллари учун ҳар бир хўжалиқда энг кўп миқдорда ем-хашак жамғаришдан, керали миқдорда юксак сифатли уруғлик тайёрлашдан, уларнинг эҳтиёт ва кучма фондларини галлаб қўйишдан иборат. Яқинда матбуотда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «1978 йилда ҳосил ўрим-йигини, қишлоқ хўжалиқ махсулотлари ва озуқа тайёрлашни таъминлаш ҳамда 1978—1979 йил даврида чорва моллар ишлашнинг муваффақиятли ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Бу муҳим ҳужжатда ўрим-йигини шай бўлиб кўтиб олишга, уни намунали ўтказишга, давлатга док, бошқа махсулотлар сотиш планларини тўла ва ошириб бажаришга, ҳосилни батамом сийлаб қолганини таъминлашга имкон берадиган қонирет тадбирлар белгиланган.

Ҳар бир минут ҳам ганимат бўлган ўрим-йигининг долзарб мунодалари ишнинг муваффақиятини аввало техниканинг улуғлиги шиллаб туриши таъминлайди. Саноат нархоналари коллективлари қишлоқларга кўп миқдорда энг яхши машиналар юбордилар. Шу кунларда қолхозлар ва совхозларга қўшимча берди берилмоқда — номбайнлар, юк автомобиллари, асбоб-ускуналар ва эҳтиёт қисмлар, нефть махсулотлари ва материаллар етказиб бериш кўпайтирилмоқда. Ана шуларнинг ҳаммасидан тенг-тегиз, энг кўп самара берадиган даражада фойдаланмоқ лозим. Маҳаллий партия ва совет органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ўрим-йигим бошлаишидан узоғи билан икки ҳафта илгари ҳар бир машинанин шай бўлиб туриши, шундан кейин тўла қувват билан ишлаши учун ғамхўрлик қилишлари керак.

Ўрим-йигим арафасида механизаторлар, ремонтчилар, қолхоз ва совхозларнинг, «Сельхозтехника» бirlашмаларининг мутахассислари айнаси узоқоқтин билан ишлашлари лозим. Белоруссия, Озарбайжон, Латвиядаги, Ставрополь ўлкаси, Иваново областидаги хўжаликларда ишлаб яхши йўлга қўйилди. Бу ерда йўналишга номбайнлар далага чиқишга шай бўлиб турибди. Аммо бир қанча районларда техникани тайёрлашда оқиниб-очиб сўстишлариники йўл қўйилмоқда. Ма салан, Қозғистон, Қирғизистон, Бошқирдистонда юзлаб номбайнлар ва жатналар ҳали ҳам тайёр эмас. Гап шундан, кўп юнларда ремонтчиларнинг иши яхши йўлга қўйилмаган, партия ва қишлоқ хўжалик органлари эса хўжаликларнинг раҳбарларига нисбатан етарли даражада талабчанлик кўрсатмаптилар.

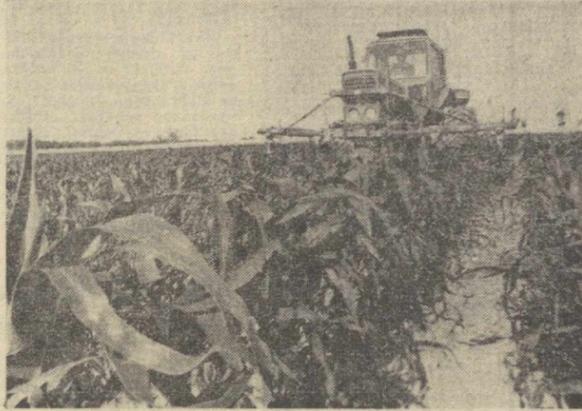
Ҳосилни ўриб-йигиб олиш, дон ва бошқа махсулотлар тайёрлаш давлат аҳамиятига эга бўлган катта ишдир. деб унинг ёрда қилиши КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарориди. Деҳқонлар шай ва вақтида ердан бериб турдилар, деб унинг қилиши ҳақинда қарорлар берди. Аммо бир қанча заводлар ўрим-йигини машиналарнинг эҳтиёт қисмларини ишлаб чиқишга ва жуғайиш қисмларини қонирисиз бажармоқдалар. Тағанроғ ва Херсондаги номбайнлар заводлари эҳтиёт қисмлар етказиб бериш юзасидан тошширишга ушбу йўлда амалдари, Транктор ва қишлоқ хўжалиқ машинасозлиғи министрининг, қишлоқларнинг буржуйаларини бажаруви бошқа идоралар машиналар ҳамда эҳтиёт қисмларнинг мундарида илгари тайёрлашнинг таъминлашлари, уларнинг сифатига, республика, ўлка ва областларда беш меъёрга жуғайиш турилишига алоҳида эътибор беришлари керак. Қолхозлар ва совхозлар, «Сельхозтехника» бirlашмаларининг деталлар етказиб бериш, машиналарни ремонт қилишда янада активрон ердан беришларини нутқмоқдалар.

Жуда кўп юк автомобиллари янги ҳосилни ташиб олиш билан банд бўлади. Шу машиналарни яхшилаб тайёрлаб қўйиш, уларни эҳтиёт қисмлар, енгил-мойлаб материаллари билан таъминлаш, ўрим-йигимда банд бўлган автомобил транспортини кеча-кундуз улуғлиги ишлашнинг ташиш этиш чораларини кўриш муҳим вазифадир. Хўжаликлар ҳар бир машинага иккитадан шофер ажратиб, зарур бўлиб қолган вақтда бошқа тармоқлардан шоферларни жалб этиб туғри иш қилмоқдалар.

Шу йилнинг баҳорида баъзи районларда энг ишлари ошадиганидан нечроқ ўтказилди. Бу районларда ўрим-йигини мурабцаб нугзи шарафига ўтказишга туғри келиши мумкин. Ҳосилни батамом сийлаб қолганини таъминлаш учун элеваторларни, ёпиқ омборларни, дон қуритиш хўжаликларини барвақт тайёрлаб қўйиш керак. Краснодар ўлкаси, Днепрпетровск ва Кустанай областларида элеваторлар, ёпиқ омборлар, нуритиш воситалари галгани набул қилиб олишга тайёр турибди. Орёл ва Липецк областларида эса қабул пунктларида ремонт ишлари сўст бормоқда. Элеваторларни, галла омборларини тезроқ фойдаланишга тошшириш, машиналардан дон тушириш учун мавжуд техникани реконструкциялаш ва ўрнатиб тайёрловчилар ва бинкорларнинг бурчидир. Доннинг сифатини ўз вақтида белгилаб олиш ва қабул пунктларида навбат кўтиб туришга йўл қўйилмаслик учун лабораторияларни кадрлар билан тўла таъминлаш керак.

Ўрим-йигининг долзарб мунодалари деҳқонлар учун бўш қўқилардан камдан-кам бўлади. Уларнинг меҳнати ва дам олиши учун яхши шaroит яратиш хўжалиқлар раҳбарларининг, касоба союзуларининг, маҳаллий Советларнинг муҳим вазифасидир. Қишлоқ коммуналлари энг юксак меҳнат унумдорлиғига эришиш учун социалистик мусобақаси бошчилиги қилишлари, Ипатово галлазорларининг тажрибасидан, ўрим-йигини ташиш этишининг бошқа прогрессив усуллари билан ҳамма жойда фойдаланиш туғрисида ғамхўрлик қилишлари керак. КПСС Марказий Комитети билан Совет Хўжу матининг қарориди кўзда тутилган моддий ва маънавий рағбатлатиришининг самарали системаси ишнинг муваффақиятли бўлишига ердан беради.

Ўрим-йигини ишлари чопиқ қилинадиган экинлар ва техника экинларини парвариш қилиш, эртанги сабабот ва мевадани янгиштириб олиш билан айна бир вақтда туғри келапти. Ем-хашак тайёрлаш юзасидан тошширишларни аниқлаб чиқиш, қўшимча озуқа жамғариш учун резервлардан фойдаланиш пайти келди. Катта жамғариш бу ишларни ягона юксак тарзда олиб бериш жуда муҳимдир. Меҳнатни энг самарали ташириш, уни мохирона ташиш этиш, таъсирчан социалистик мусобақа ўрим-йигимда муваффақият юзасидан, қишлоқ меҳнатдашлари беш йилликнинг учинчи йилида ўз имтизоларига олган маъбуриятларининг шараф билан бажарилишига имкон беради.

Жиззах область Арнасай районидagi Жуков номли совхознинг иккинчи бўлими мажмажхўрикорлари 50 гектар майдоннинг ҳар гектардан 100 центнердан дон етиштириш мажбуриятини олиб, яни вақтда экинларни парвариш қилишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Шу кунгача мажмажхўрикорлар уч марта ишлов олди ва икки марта суғорилди. Сурагларда: [ўнгда] бўлими бошқари А. Холқов ва механизатор Р. Қюмов ўроқлар ҳамда мўхориларга ишлов бериш пайти акс эттирилган. Ж. Тўраев фотолари.

Тўрткўл районидagi М. Горький номли, Эллиқкаля районидagi «Қирққизобод», Беруний районидagi «Коммуна», Хўжайли районидagi Ленин номли, Амударё районидagi Тельман номли қолхозлар ва Нукус районидagi Жданов номли совхоз юксак кўрсаткичларга эришдилар. Бу хўжалиқлар ўз имтизоларига олган социалистик мажбуриятларининг анча ортиги билан бажарилишини таъминладилар ва ҳар кўти кўрт уруғидан 75-85 килограмм пилла тошширишга муваффақ бўлдилар. Мингдан ортироқ пиллачи ҳар кўти кўрт уруғидан 100-110 килограммдан пилла олди. Пилла териш ва уни давлатга тошшириш давом эттирилмоқда.

ГАЛЛАЗОР—ЗАРЬДОР ФРОНТ

ҚАШҚАДАРЕЛИКЛАР ЧАҚИРИГИГА ЖАВОБАН

ДОМ МЎЛ БЎЛАДИ

НАМАНГАН («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ленин ордени Наманган областининг галлазорлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, бошқили дон экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар. Эндиликда ун тез ва соз, нес-нобул қилмай ўриб-йигиб олишга киришдилар.

Зарё районидagi Меҳнат Қизил Байроқ ордени «Гигант», Ильич номли қолхозлар, «Наманган», «Украина» совхозлари далаларида ҳам галла қолжаиладиганнинг овози баралла янграб турибди. Бу ерда дастлабки кўнларни ҳар бир қолжаи билан 2,5-3 гектар ердани ҳосил ўриб-йигиб олишга, кейинги кунларда бу кўрсаткич 5-7 гектарни ташкил этмоқда. Хар гектардан пландагидан 12-15 центнер кўп, ўртача 30-35 центнердан дон

ЎРИМ-ЙИГИМ ҚИЗГИ

БУХОРО («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Қоранул район галлазорлари бу йил салкам 10 миң тонна дон, шу жумладан, 6400 тонна мажмажхўри дони тайёрлаш мажбуриятини олганлар. Ҳамма хўжалиқларда бошқили экинлардан юқори ҳосил етиштиришда ва ўрим-йигини ишлари бошлаб юборилди. «Бухоро» қолхоз галлазорлари биринчи бўлиб ўримини бошладилар. Икки кунда 30 гектар майдондан арпа ўрилди, гектаридан 45 центнердан нахирмон кўтарилиди. Бу ўтган йилги кўрсаткичдан 15 центнер кўп демандир.

МЕХНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ОШИРИШ — МУВАФФАҚИЯТ КАЛИТИ

6 май куни Тошкентда меҳнат унумдорлигини ошириш проблемаларига бағишланган илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кузғиридаги фан-техника тараққиётга қўмалашувчи республика кенгаши билан илмий-техника жамиятлари республика кенгаши уюштирган бу конференцияда партия ва совет ходимлари, министрликлар ва идораларнинг, қорхоналарнинг раҳбарлари, олимлар, халқ хўжалиғи мутахассислари, ишлаб чиқариш илгорлари иштирок этдилар.

КОСТРОМА, 5 июнь. (ТАСС махсус мухбири).

Бундан буён ҳам одамларимизни қатъият, мустақил фикри, билимдон, янгиликни дарҳол сезиб оладиган, ташаббусли ўз вақтида паёқаб, қўллаб-қувватлай оладиган қилиб тарбиялашнинг кўчайтириш муҳимдир. Леонид Ильич Брежневнинг «Тикланмиш» китобида уқтириб ўтилганидек, бу фазилатлар хўзир бизга ҳамма нарсадан ҳам зарурдир. Бундан буён эътириб А. Н. Косигин, партия XXV съездининг, Марказий Комитет 1977 йил декабрь Пленумининг тарихий қарорларини, Леонид Ильич Брежневнинг партия Марказий Комитети Пленумида, қосмослиянинг XVIII съезидида ҳамда Сибири ва Узок Шарқ райодалар бўйлаб қилган сафари вақтида сўзлаган нутқларида миллиард сўмликдан ошиб кетди.

ВАТАН МУКОФОТИ—КОСТРОМА БАЙРОҒИДА

Бундан буён эътириб А. Н. Косигин, партия XXV съездининг, Марказий Комитет 1977 йил декабрь Пленумининг тарихий қарорларини, Леонид Ильич Брежневнинг партия Марказий Комитети Пленумида, қосмослиянинг XVIII съезидида ҳамда Сибири ва Узок Шарқ райодалар бўйлаб қилган сафари вақтида сўзлаган нутқларида миллиард сўмликдан ошиб кетди. Бундан буён эътириб А. Н. Косигин, партия XXV съездининг, Марказий Комитет 1977 йил декабрь Пленумининг тарихий қарорларини, Леонид Ильич Брежневнинг партия Марказий Комитети Пленумида, қосмослиянинг XVIII съезидида ҳамда Сибири ва Узок Шарқ райодалар бўйлаб қилган сафари вақтида сўзлаган нутқларида миллиард сўмликдан ошиб кетди.

КОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ВА ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ МЕХНАТ ҒАЛАБАСИ

Коракалпоғистон Автоном Республикасининг пиллачилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўнчичи беш йилликнинг ўнчичи йилида ўз имтизоларига олган социалистик мажбуриятларини мундарида илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, пилла тайёрлаш планини мундарида илгари бажаришга бу қимматли хом ашё 750 тоннадан кўпроқ сотилди, ўрта ҳисобда ҳар кўти кўрт уруғидан 63 килограмм пилла олинди.

Тўрткўл, Эллиқкаля, Беруний, Амударё, Хўжайли ва Нукус районларининг пиллачилари давлатга пилла сотиш ва социалистик мажбуриятларини ортиги билан бажаришга кўрди. Ленинот, Шумай, Кегайли, Қўнирот, Чилбой, Қорғузақ ва Тахтақўпир районлари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Тўрткўл районидagi М. Горький номли, Эллиқкаля районидagi «Қирққизобод», Беруний районидagi «Коммуна», Хўжайли районидagi Ленин номли, Амударё районидagi Тельман номли қолхозлар ва Нукус районидagi Жданов номли совхоз юксак кўрсаткичларга эришдилар. Бу хўжалиқлар ўз имтизоларига олган социалистик мажбуриятларининг анча ортиги билан бажарилишини таъминладилар ва ҳар кўти кўрт уруғидан 75-85 килограмм пилла тошширишга муваффақ бўлдилар.

Мингдан ортироқ пиллачи ҳар кўти кўрт уруғидан 100-110 килограммдан пилла олди. Пилла териш ва уни давлатга тошшириш давом эттирилмоқда. Коракалпоғистон АССР пиллачилари ўз имтизоларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга қўшимча равишда 50 тонна пилла сотишга аҳд қилдилар.

Жиззах областининг пиллачилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўнчичи беш йилликнинг ўнчичи йилида ўз имтизоларига олган социалистик мажбуриятларини мундарида илгари бажаришга бу қимматли хом ашё 302 тоннадан кўпроқ сотилди, область бўйича ўрта ҳисобда ҳар кўти кўрт уруғидан 64 килограмм пилла олинди.

Жиззах, Арнасай, Мирзачўл, Дўстлик, Октябрь ва Пахтакор районларининг пиллачилари давлатга пилла сотиш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларини ортиги билан бажаришга кўрди. Баҳман, Галларол, Зомин ва Форш районилари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Жиззах районидagi «Москва» қолхоз, Арнасай районидagi Ворошилов номли, Дўстлик районидagi «Октябрь» 50 қиллиги, Мирзачўл районидagi «Ўзбекистон», Октябрь районидagi Ҳамид Олимов номли, Зомин районидagi «Қизил чорвадор», Галларол районидagi «Дўстлик» совхозлари юксак кўрсаткичларга эришдилар. Бу хўжалиқлар социалистик мажбуриятларини анча ошириб бажаришда ва ҳар кўти кўрт уруғидан 70—80 килограмм пилла олдлар.

125 дан энг пиллачи ҳар кўти кўрт уруғидан 110—120 килограммдан пилла териб берди. Пилла териш ва уни давлатга тошшириш давом эттирилмоқда. Коракалпоғистон АССР пиллачилари ўз имтизоларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга қўшимча равишда 60 тонна пилла тошширишга аҳд қилдилар.

ДАЛАЛАРГА ДИҚҚАТ—ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

Белиқчи районидagi Горький номли қолхоздан коммунист Гофуржон Юсупов бригадаси юз гектарлик майдонга ўнчичи комплекс ишловни ошадиганидан икки беравара тез — етти кунда ўтказди. Бунда деҳқонлар бегона ўлғарга қарши курашга, экинни озиклантиришга алоҳида эътибор бердилар. Бугунги кунда бу дала хўжалигининг энг яхши даласи бўлиб қолди: ҳамма гўза қийилган, об-ҳаво нуқуллайликлари сабабидан кечиккан бир қанча участкалар етилтириб олинди. Юсупов бригадасининг участкасига «ялло сифатли дала» деган фахрли ном берилди.

Коммунистлар бригадасида пешқадамлик қилмоқдалар. Коллективда тўртта коммунист бор. Партия группасининг ташаббуси билан механизаторлар орасида смена тошширигини бир ярим-икки беравара ошириб бажариш учун мусобақа эъж олдариб юборилди. Меҳнат бешлашувиде партия ташкилотчиси — тракторчи Н. Турғочин олдинда бормоқда.

Коммунист Г. Юсупов бу коллективга раҳбарлик қила бошлаганига атиги бир йил бўлди. Шунгача бу коллектив

лекция ПРОПАГАНДАСИГА БАҒИШЛАНГАН БУТУНИТТОВОҚ СЕМИНАРИ

6 июнда Тошкентда КПСС XXV съезди қарорларини, совет турмуш тарзини, СССРнинг янги Конституциясини пропаганда қилишда эҳро, овозли ва босма ахборот материалларидан фойдаланиш деган мавзуда семинар очилди. Семинарда Бутуниттотоқ «Билим» жамияти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика «Билим» жамияти правленийси ташкил этиди.

Семинар уч кун давом этди. (ЎЗАТАГ).

Коракалпоғистон АССР (область) партия комитетининг секретари К. Камоллов, Коракалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Риззоев, Коракалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов, область комсомол комитетининг секретари К. Досушбоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Холмуротов).

Жиззах области (область) партия комитетининг секретари Т. Баймуратов, область ижроия комитетининг раиси Э. Исмолов, область комсомол комитетининг секретари Э. Болтабоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Ҳакимов).

Жиззах областининг партия ташкилотлари бутун оммавий-сийсий ишларни далада олиб бормоқда. Қолхоз ва совхоз агитаторлари, пропагандистлари илгор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиб чиқмоқдалар ва ёймоқдалар. Хозир ҳар бир кўти «Оқсил», «Жанговар» вақаб» қилиб турган бирорта дак шийонга йўқ. Улар илгорларнинг номларини кўрсатишда, механизаторлар қўллаётган янгиликлар тўғрисида хикая қилмоқда.

Анджикон области. [ЎЗАТАГ мухбири].

Пилла тайёрлаш планини мундарида илгари бажаришга кўрди. Баҳман, Галларол, Зомин ва Форш районилари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Коракалпоғистон АССР (область) партия комитетининг секретари К. Камоллов, Коракалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Риззоев, Коракалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов, область комсомол комитетининг секретари К. Досушбоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Холмуротов).

Жиззах области (область) партия комитетининг секретари Т. Баймуратов, область ижроия комитетининг раиси Э. Исмолов, область комсомол комитетининг секретари Э. Болтабоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Ҳакимов).

Жиззах областининг партия ташкилотлари бутун оммавий-сийсий ишларни далада олиб бормоқда. Қолхоз ва совхоз агитаторлари, пропагандистлари илгор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиб чиқмоқдалар ва ёймоқдалар. Хозир ҳар бир кўти «Оқсил», «Жанговар» вақаб» қилиб турган бирорта дак шийонга йўқ. Улар илгорларнинг номларини кўрсатишда, механизаторлар қўллаётган янгиликлар тўғрисида хикая қилмоқда.

Анджикон области. [ЎЗАТАГ мухбири].

Пилла тайёрлаш планини мундарида илгари бажаришга кўрди. Баҳман, Галларол, Зомин ва Форш районилари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Коракалпоғистон АССР (область) партия комитетининг секретари К. Камоллов, Коракалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Риззоев, Коракалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов, область комсомол комитетининг секретари К. Досушбоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Холмуротов).

Жиззах области (область) партия комитетининг секретари Т. Баймуратов, область ижроия комитетининг раиси Э. Исмолов, область комсомол комитетининг секретари Э. Болтабоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Ҳакимов).

Жиззах областининг партия ташкилотлари бутун оммавий-сийсий ишларни далада олиб бормоқда. Қолхоз ва совхоз агитаторлари, пропагандистлари илгор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиб чиқмоқдалар ва ёймоқдалар. Хозир ҳар бир кўти «Оқсил», «Жанговар» вақаб» қилиб турган бирорта дак шийонга йўқ. Улар илгорларнинг номларини кўрсатишда, механизаторлар қўллаётган янгиликлар тўғрисида хикая қилмоқда.

Анджикон области. [ЎЗАТАГ мухбири].

Пилла тайёрлаш планини мундарида илгари бажаришга кўрди. Баҳман, Галларол, Зомин ва Форш районилари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Коракалпоғистон АССР (область) партия комитетининг секретари К. Камоллов, Коракалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Риззоев, Коракалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов, область комсомол комитетининг секретари К. Досушбоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Холмуротов).

Жиззах области (область) партия комитетининг секретари Т. Баймуратов, область ижроия комитетининг раиси Э. Исмолов, область комсомол комитетининг секретари Э. Болтабоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Ҳакимов).

Жиззах областининг партия ташкилотлари бутун оммавий-сийсий ишларни далада олиб бормоқда. Қолхоз ва совхоз агитаторлари, пропагандистлари илгор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиб чиқмоқдалар ва ёймоқдалар. Хозир ҳар бир кўти «Оқсил», «Жанговар» вақаб» қилиб турган бирорта дак шийонга йўқ. Улар илгорларнинг номларини кўрсатишда, механизаторлар қўллаётган янгиликлар тўғрисида хикая қилмоқда.

Анджикон области. [ЎЗАТАГ мухбири].

Пилла тайёрлаш планини мундарида илгари бажаришга кўрди. Баҳман, Галларол, Зомин ва Форш районилари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Коракалпоғистон АССР (область) партия комитетининг секретари К. Камоллов, Коракалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Риззоев, Коракалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов, область комсомол комитетининг секретари К. Досушбоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Холмуротов).

Жиззах области (область) партия комитетининг секретари Т. Баймуратов, область ижроия комитетининг раиси Э. Исмолов, область комсомол комитетининг секретари Э. Болтабоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Ҳакимов).

Жиззах областининг партия ташкилотлари бутун оммавий-сийсий ишларни далада олиб бормоқда. Қолхоз ва совхоз агитаторлари, пропагандистлари илгор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиб чиқмоқдалар ва ёймоқдалар. Хозир ҳар бир кўти «Оқсил», «Жанговар» вақаб» қилиб турган бирорта дак шийонга йўқ. Улар илгорларнинг номларини кўрсатишда, механизаторлар қўллаётган янгиликлар тўғрисида хикая қилмоқда.

Анджикон области. [ЎЗАТАГ мухбири].

Пилла тайёрлаш планини мундарида илгари бажаришга кўрди. Баҳман, Галларол, Зомин ва Форш районилари пилла тайёрлашга катта ҳисса қўшдилар.

Коракалпоғистон АССР (область) партия комитетининг секретари К. Камоллов, Коракалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Риззоев, Коракалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси Е. Айтмуратов, область комсомол комитетининг секретари К. Досушбоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи Б. Холмуротов).

Жиззах области (область) партия комитетининг секретари Т. Баймуратов, область ижроия комитетининг раиси Э. Исмолов, область комсомол комитетининг секретари Э. Болтабоев, область пиллачилик бошқармасининг бошлиғи С. Ҳакимов).

Жиззах областининг партия ташкилотлари бутун оммавий-сийсий ишларни далада олиб бормоқда. Қолхоз ва совхоз агитаторлари, пропагандистлари илгор коллективларнинг тажрибаларини ўрганиб чиқмоқдал

«Совет Ўзбекистони» Редакция почтасидан

САВОЛ БЕРИНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ ЮКСАК МУКОФОТЛАР ТАРИХИ

СОВЕТ КИШИСИ ФАЗИЛАТИ БОЛ УЛАШГАНЛАР

Л А В Х А

Почтадон бугун ҳам бир мактуб ташлаб кетди. Дехқон бобо қонвертга кўз югуртирди. «Рига шаҳри... Раёков Т. М. — Беш юз бешинчи хат бу, — кўнглидан ўтказди у.

Хат ичида урта ёшлардаги, бир кўнжа дуалоққина қилиб чарм тортилган кишининг сурати бор эди. Сурат остида шундай сўзлар ёзилганди: «Улуғ Ватан уруши инвалиди Дехқон Файзиев: Мени ўз дустингиз деб ҳисоблашингизни сўрайман».

Мактубнинг иккинчи вағида Раёков қуйдагиларни ёзган эди: «Қадри ўстим Дехқон Файзиев, мен сиз ҳақиқатда «Пчеловодство» журналинда ўқиб билдим. Сиз кўрсатган ватанпарварлик намунаси мени гоят тўқинлангандир юборди. Дўстим, иккаламизнинг ҳаёт йўлимиз бир-бирига жуда ўхшар экан. Мен ҳам 1924 йилда туғилганман. Улуғ Ватан уруши давомида кўпгина операцияларда иштирок этдим. 1944 йилда каттиқ араландим. Ҳа, мен ҳам 20 ёшимда иккинчи гуруҳга Улуғ Ватан уруши инвалиди бўлдим...»

Бу мактуб бобонинг ҳаёлини узок-узокларга олиб кетди. Оталарнинг масорати, уларнинг ҳақиқат, озошлик, эзулиги учун қураши Дехқонга мерос бўлиб қолди. Немис-фашист босқинчилари мамлакатимизга хавфдорона бостириб кирганда Дехқон биринчилар қатори кўнглидан сағирга эзилди. Бир воқеа унинг сира егидан қимчайди. Днепр бўйида аёвсиз жанг борарди. Қип-қизил қонга бўялган улкан дарё қирғоққа алаҳзада бош уради. Қандай қилиб бўлса ҳам дарёнинг қарбиги қирғоққа жойлашиб олган душман кучини билши зарур эди. 1943 йилнинг октябр ойлари бошларида Дехқон Файзиев уч бор Днепрни кечиб ўтиб, разведка бориб келди. У берган қимматли маълумотлардан фойдаланиб, каттин жангда жаңгиларнинг дарёнинг ўнг сочилини ҳам ишғол қилдилар. Шунда ўртқорлар Дехқоннинг жасорати ва чаққонлиги учун унга «Олов» деб лақаб қўйишган.

Охири марта Дехқон Киев яқинидаги душман позицияси турган жойни аниқлаш учун разведкага чиққанди. Улар фақат икки киши эдилар: Бирок позицияни кўздан кечириб қайтишганда душман соқчилари уларни сезиб қолди. Отишув-

да Дехқон каттиқ араланди. Шериги эса енгил жароҳатланди. Фақат орқадан қўшинларимизнинг етиб келиши уларни ҳалокатдан қутқарди. Шундан кейин у бошқа жангга кирмади. Шофирконга қайтаётганда Дехқоннинг кўксини II даражали Шухрат ордени, «Жасорати учун» қаби қатор медаллар безаб турарди.

«Мана Раёков дўстим, айтганимдек тақдиримиз ҳам, ҳаёт йўлимиз ҳам бир-бирига жуда ўхшаш, — деб кўнглидан ўтказарди Дехқон бобо. — Иккаламиз ҳам уруш ўз асоратларини кўлдан берган. Бирок, ҳаётда ўз урминиз, максимиз бор. Бизларни асариларга бўлган меҳр топширдик».

Табиати севин ҳисси Дехқон Файзиевни асаричилик билан шугулланнига даъват этди. Хусусан у асаричилик билан етти йил давом этган оғир касалликдан сўнг жиддий шугуллана бошлади.

1974 йилда Тошкентдан 10 пакет ари олиб келди. Шу йилнинг ўзиде асарчилар 20 кутига етди. Келаси йилда уларнинг сони 40 тага борди. Дехқон бобо 850 килограмм асал тортиб олди. Ҳозирги кунда унинг ихтиёрида 60 кутидан зиёд асалари бор. У ҳар йили бир тоннага яқин асал олмақда.

Бир кун Дехқон бобо Мазмура бувини чақириб, унга ўз фирқини айтди. Буви унинг сўзларини маъқуллади. Бобо кўлига қалам олди:

«Салом қадри Байқал-Амур темир йул магистрала курувчилари! Мен Улуғ Ватан уруши катта ҳиссаман. Буш вақтларимда асаричилик билан шугулланман. Радио-телевизордан, мотоботдан силарнинг муваффақиятларингиз, қарамононе меҳнатларингизни биллиб бораёлман. Лекин, афсуски, магистрал қурилишида шахсан иштирок этма олмаёлман. Бу катта ишга ўзимнинг оз бўлса ҳам ҳиссамин қўйсам дейман. Қадрили ўртқорлар! Менинг қамтарин совғамини — 370 килограмм асални қабул қилиб олсангиз. У силарга куч, соғлиқ, тетиклик бағишласин».

Дехқон бобо ва Мазмура буви шундан сўнг иккилаздан катта зарар қўрган Гаэли шаҳрини тиклаётган курувчиларга, Гаэли болаларига, турли шаҳарлардаги болалар муассасаси-

Кўхна Самарқанд тобора ёшариб, гўзаллашиб бормоқда. Суратда: «Самарқанд» кинотеатри ва М. Горький номи проспекти.

• **Дўстлик масофа билмас**

• **Қоғозда қолаётган тадбирлар**

• **«Қизил китоб» даги ноёб қуш**

• **Қирқ ёшлиларга маслаҳат**

• **Бир қорхона муаммолари**

Министрлик диққатига КЎЗ ЮМИБ БЎЛМАЙДИ

Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигига қарашли Қўрғон Бадиий буюмлар фабрикасида тайёрланган атторлик, сўзана, ёдгорлик совғалари ва бошқа тинчу нархоналарга талаб катта. Вироқ қорхонада меҳнатини илмий асосда ташкил этиш ва мақсулот ишлаб чиқаришни плашлатиришда жиддий ёмчилиқлар бор. Бу ҳақда шаҳар газетасида икки марта танқидий мақола босилди чинди.

Тинчу умқи маблаг аяратиш вазифаси юклатилди. Вироқ, жавоба болалар босмаси кунини ҳақиқа дом-дем дейилмади. Ҳўш, министрлик наводдан кейин нархонада аҳвол узгармапти мўзи.

Газета мақоласи Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигига ва област маҳаллий саноат бошқармасига текиририш ва тегушли чора куриш учун юборилди. Министрликдан оллинг жавоба шундай дейилди: «Фантар тула тасдиқланди. Фабрика ишини яхшилаш учун аниқ тадбирлар белгиланди. Қорхонада кўшимча 300 минг сумлик газлама акратилди. Оқиборда турли қолган тайёр атлас қорсиларни реализация қилишга ердан берилди. Фаргона област маҳаллий саноат бошқармаси зиммасига нархонани етарли газлама билан ташминлаш, автотранспорт хизмати кўрсати-

тиш учун маблаг аяратиш вазифаси юклатилди. Вироқ, жавоба болалар босмаси кунини ҳақиқа дом-дем дейилмади. Ҳўш, министрлик наводдан кейин нархонада аҳвол узгармапти мўзи.

Шунингдек, сочининг тез тўқилиб кетиши сабаблари ва унинг олдини олиш тўғрисида маслаҳат берилишини сўраймиз.

Х. ЖАБОРОВ,
Наманган шаҳри
Х. ҚАРИМОВ,
ҚАҚСАР, Тўрткўл шаҳри.

Хурмати редакция! Совет Иттифоқи Қахрамони унвони ва «Галаба» ордени қачон таъсис этилган? Уларга биринчи бўлиб кимлар сазовор бўлган?

С. ЖУРАЕВ,
Тошкент область Калинин райони.

Совет Иттифоқи Қахрамони деган юксак унвон 1934 йил 16 апрелда таъсис этилди. Совет давлати олдидаги алоҳида хизматлари учун айрим шахс ёки коллективларга берилмаган бу унвон билан бирге Ленин ордени ҳамда Олтин Юлдуз медали топширилди.

1934 йил 20 апрелда Бу юксак унвога биринчи бўлиб музёвир «Челюскин» пароходи экипажини қўққарган етти киши М. В. Водопьянов, И. В. Доронин, Н. П. Каманин, С. А. Леваневский, А. В. Лапидеский, В. С. Молоков, М. Т. Спелневлар сазовор бўлишган.

Атоқли совет саркардаси СССР Қуролли Кучларининг актив ташкилотчиларидан бири, Совет Иттифоқи Маршалли Г. К. Жуковга тўрт марта Совет Иттифоқи Қахрамони унвони берилган эди.

СССР Олий Совети Президиуми 1943 йил 8 ноябрда юксак ҳарбий ордени — «Галаба» орденининг таъсис этилиши Орденада нур сочиб турган беш қиррали юлдуз ва В. И. Ленин мавозелий тасвири бор. Бу ордени билан дастлаб Совет Иттифоқи Маршалли Г. К. Жуков ва Совет Қуролли Кучлари Бош Штабининг бошлиғи А. М. Василевскийлар мукофотланганлар. 1978 йилда эса КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев ана шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

СССР Олий Совети Президиуми 1943 йил 8 ноябрда юксак ҳарбий ордени — «Галаба» орденининг таъсис этилиши Орденада нур сочиб турган беш қиррали юлдуз ва В. И. Ленин мавозелий тасвири бор. Бу ордени билан дастлаб Совет Иттифоқи Маршалли Г. К. Жуков ва Совет Қуролли Кучлари Бош Штабининг бошлиғи А. М. Василевскийлар мукофотланганлар. 1978 йилда эса КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев ана шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Одатда киши 35-40 ёшга кирганда соч толасига ранг берувчи модда-пигмент йўқола бошлайди. Соч қумушсимон оқ тусга кирди. Вироқ, газетхон мактубида келтирилганидек, 20 ёшдагиларнинг ҳам сочи қорқориш мумкин. Бу организмда келган оғир касалликларнинг, асабий безларнинг, эндокрин тизимнинг фаолияти бузилишининг оқибатидир. Бу ҳол ирсий ҳам бўлиши мумкин. Афсуски соч рангини асли ҳолга келтириш усули медицинада қайта топилишига йўқ. Ҳозирча оқарган сочи бўлаш тавсия этилмақда. Сочга оқ орал бўшлагани ҳамоно врачга мурожаат этилса, фойдадан ҳоли бўлмайди. Врач унга маъжур жараёнин тўхтатиш учун организм қувватини оширадиган асосаталар қўллашни тавсия этади.

Яқинда 22 ёшга қираман, Бўйдоқман. Аммо сочларимни оқ тушган. Бундан бир неча йил аввал сочининг биринчи толеси оқарган эди. Нима сабабдан шу ёшдагилар сочига оқ оралайди? Бу касалликми, уни деволаш мумкинми?

Шунингдек, сочининг тез тўқилиб кетиши сабаблари ва унинг олдини олиш тўғрисида маслаҳат берилишини сўраймиз.

Х. ЖАБОРОВ,
Наманган шаҳри
Х. ҚАРИМОВ,
ҚАҚСАР, Тўрткўл шаҳри.

БОСИЛМАГАН ХАТЛАР ИЗИДАН

ТАЛАБ ҚОНДИРИЛАДИ

Тошқинлик А. Содиқов «Чуқурқўприк» маҳалласиде сазовот дўқони ва телефон йўқлиги тўғрисида хабар берган эди. Ушбу хатга Октябр район Совети иқроия комитети куйдагича жавоб йўллади:

Газетхон талаби тўғри. Маҳаллада сазовот дўқони учун бино ажратилди ва ҳозир у ремонт қилиняпти. «Чуқурқўприк» маҳалласини телефонлаштириш 1980 йил планида кўзда тутилган. Унгача 45-АТС қурилиб, ишга туширилиши керак.

ҚИШЛОҚЛАР ЭЛЕКТРЛАШТИРИЛАДИ

«Эргаш Жуманбулбул номи совхозинг 4-бўлимидаги бир неча қишлоқ ҳанузгача Ильин нурдан баҳраманд эмас...» (Нуротали Б. Утанов ва бошқалар йўллага хабардан).

Нурота район Совети иқроия комитети: хатадаги фактор тасдиқланди. Бўлимининг Қўқовга, Пичанхона, Қирққовул, Чинтомир ва Тошбулоқ қишлоқлари шу йилнинг ўзиде электр энергияси билан таъминланади. Монтаж ишлари бошлаб юборилди.

ҚУРИЛИШ СУРЪАТИ ОШИРИЛДИ

«Каттақўрғондаги 79-ўрта мактаб биноси қурилиши бир неча йилдан бери асоссиз қўзиб келмади». (Туя гўшти еган мактаб) серлаквали танқидий хабардан, Қўшратоб қишлоғи)

Каттақўрғон район ҳалқ маорифи бўлими: ҳақ муқомамаға кўйилди. Хаккетван ҳам мактаб биноси қурилиши 1976 йилда бошланган. Шу пайтгача Тельман номи колхоз томонидан ажратилган маблагдан атиги 95 минг сумлик иш бажарилган, холос. Қурилиш суръатини ошириш мақсадида кўшимча ишчи кучи ажратилди. Колхозларда қурилиш идораси шу йилнинг ўзиде яна 100 минг сумлик иш бажариш мажбуриятини олди.

Баравж гўзалар

«Социализм» колхози Ленин райониндаги йўл тармоғидаги хўжалиқлардан биридир. Зарбор йилда хўжалик пахтакорлари 1887 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтаришга эҳд қилишган. Хўжалинда эллик центнерлик харанати авж олдинларин. Ленин ордени навалери, коммунист Комилжон Исоқов бошчилик қилаётган бригадада эзинга учинчи комплекс ишлов бериш бошлаб юборилди. Шунда гўзалар ёлпасига шоналай бошлади. Қачинча Ботир, Патто, Отақов, Манураҳон Раҳимовлар яқинлик қилаётган 50 центнери бригада миришорлари ҳам гўза парваршини намунали олиб боришляпти.

Шу кунларда хўжалик даладаринда 40 та чопиқ транто-

МОНТАЖЧИЛАР ҚАЙДАСИЗ?

Бенқобод районинда хўжалик ва хонадонларин табиий газ билан таъминлаш учун монтаж ишлари бошлангани етти йилдан ошди. Бу ишлар райондаги «Коммунизм» колхозидан бошланган эди. Газ қувурлари еттиладди. Осма газ қувурлари қурилди. Дастлабки йили монтаж ишлари учун колхоз ҳисобинда 13 минг сўм ажратилди. Уларига газ туширувчилар ҳам пул тўлаб, хўжалиқларини расмийлаштириб, тегишли дорага топшириларди.

Нихоят, етмиш тўрттинчи йилнинг баҳоринда дастлабки монтаж қилинган уйларида газ енди. Шундан сўнг қолган уйлар ҳам табиий газ билан таъминлана бошлади. Ленин жадал бошланган иш тўсатдан тўхтаб қолди. Фақат 120 хонадонга газ билан таъминланди, холос. Колхозда эса 460 хўжалик бор.

Колхоз раҳбарлари Утган йили газ мотаж ишлари учун 17 минг сўм маблаг ажратдилар. Шундан сўнг ишлар бироз жонлангандек бўлди. Газ қувурлари еттиюнш учун колхознинг «Қўштувчилар» ва А. Қўшматов номи кўчаларида бир километрдан ортинроқ ер навалди, қувурлар ҳам келтирилди. Ленин қувурлар неғадир етти-онилмади.

Бу муаммони «Венқободга» шаҳар (бошлиғи Қ. Расуллов), «Дальваринга» район (бошлиғи Н. Аҳмадалиев) идоралари ва Тошкент областига газ ишлаб чиқариш бошқармаси раҳбарлари қачон ҳал қилиб беришляпти?

Яна бир таъиниш масала ҳуқуқсизда қиёча тўхтадиб ўтишга тўғри неғадир. Утган йили гаваштириш учун саксон тўрт хонадоннинг лойиҳалари олинди ва «Ўзгирпрога» институтига ҳавола қилинди. Эса орда етмиш бир хонадоннинг лойиҳаси мотажчиларга топширилди. Лекин шундан фақат йигирматасида монтаж ишлари амалга оширилди. Бу уйлардан фақат тўрт-бештасидангина газ ёнган, холос. Монтажчилар, қайдасиз?

Г. НУРАЛБЕК,
Бенқобод райони.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

Республикамизда тилларанг тустовуқ кейинги вақтларда кескин киймайиб кетди. Бу гўзал қуш ҳозирги вақтда Зарофшон давлат қўриқхонасида ҳам нам миқдорда қолган. 1938 йилда тустовуқларини қўриқлаш мақсадида Жомбой тустовуқ қўриқхонаси ташкил этилган эди. У Жомбой, Вулдуғур районларининг территориясида бўлиб, умумий ер майдони 3 минг гектарни ташкил қилади.

Бу ерда 250 га яқин тустовуқ бор эди. 1980 йилда 1703 тага, 1970 йилда эса 2500 тага етди. 1975 йилда келиб тустовуқлар сони 1200 тага киймайиб кетди. Бундай ачинарли аҳолига асосан саяёҳ оқчилар, қўриқхона раҳбарлари ва назоратчиларининг бебарворлиги сабаб бўлди.

Гўзал гўша

— Қўриқхонанинг асосий вазифаси, — дейди биз билан суҳбатда қўриқхона директори Шоди Мухаммадиев. — Зарофшоннинг тилларанг тустовуғи (Бирлашган Миллатлар Таъинлотининг «Қизил китобига» ёзилган) ни қўриқлаш ва урчиштидан иборатдир.

— Келажакда бу ноёб қуш бу ерда инкубатория вази билан қўлайтирилади, — дейди суҳбатимизга қўшилган қўриқхонанинг катта илмий ходими В. Салиев.

Қўриқхона ишчи-хизматчилари турар-кой бинолари билан таъминланган. Уларнинг хонадонлари Ильин нурлари порлаб турирди. Ленин уларнинг турмуш маданиятини юксалтиришда мутасадди ташкилотлар ердан беришляпти керак. Қўриқхона марказида озник-оқик дўқони очил лозим. Чунки бу ерда ишлаётган кишилар кунлилик истеъмол молларининг Жомбой район марказидан бори олишга мажбур бўлишмоқда. Шунингдек, қўриқхона ишчилар ҳайвонот оламнин ўрганувчи илмий ходимлар юборилиши керак. Шундангина таъинотининг гўзал гўшаси янада гўзаллашади.

Ш. ШЕРАЛИЕВ,
Самарқанд области.

ЕЗЁВОН МУАММОЛАРИ

Езёвон Фаргона водийсининг марказида жойлашган. Фаргона, Андижон, Наманган областларининг шаҳар ва район марказларининг болғовчи магистраль йўллари Езёвонда кесилмади. Шунга қарамай, бу ерда ҳаёт тавтостанлик ҳам йўқ. Бенимт мақсадан область ва район газеталарида бир неча бор таъинди қилинди. Район Советининг сессиясида қўрилиб, тегишли қарор қабул қилинди. Қарорлар эса қоғозда қўлиб кетляпти.

Посёлкада медицина хизмати ҳам шу кунининг талабларини даражасида эмас. Езёвон шифохонасининг иш бошланганига ўн беш йил бўлди. Вироқ, охири марта тузувқор ремонт қилинмади. Касалхона водопроходлаштирилмаган. Канализация ўтказилмаган. Фаргона област Совети Иқроия комитетининг 1978 йил 27 февралдаги қарорига кўра, бу шифохона канализацияси учун 70 минг сўм пул ажратилган эди. Аммо бу пул ўз вақтида ишлатилмай қолди кетди.

Езёвонда булган киши ёда тизоза бўйича чанга, қишда лойга ботади, Кўпгина йўл ва кўчалар асфальтланмаган. Кўчалар су-пурлмайди, ахлатлар вақтида олинмайди. Районда меҳнатқилларнинг ҳордиқ чиқаришлари учун парк ташкил қилиш ҳам пайсалга солиняпти.

Бу муаммоларни ҳал қилиш масаласида Оқубобоев район партия ва совет ташкилотлари неғадир қонкрет тадбирлар кўри-майтирлар. Партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқда турмуш маданиятини ошириш ҳақидаги қарорлари асосида иш юритиш ҳар бир партия ва совет ходимининг муқаддас бурчидир.

А. УСОМОНОВ,
М. МАДРАХИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоати мўхбирлари,
Фаргона области.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА ҚУРА

ҚИРҚ ЁШДАН СЎНГ

Эркаклар неча ёшдан бошлаб кўпроқ касалликна мойли бўлади? Олимлар қирқ ёшдан сўнг, деб ҳисобламоқдалар. Ҳудди ана шу ёшда юрак кишини безовта қила бошлайди. Бунга қарши қандай кураш олиб бориш мумкин? Бу саволга СССР Медицина Фанлари академияси А. Л. Мясникова номи нардриология институти директори, СССР Медицина Фанлари академияси мухбир аъзоси И. Қ. Шхвацабая жавоб беради:

— Қирқ ёш жисмоний ва инқодий етуқлик даври. Тўп-ланган ҳаётий тақриба ўзининг салмоқли самараларини бера бошлайди. Вироқ, худди ана шу ёшда соғлиқнинг эътибор бермаслик хузуқ оқибатларга олиб бориши мумкин.

Тўғри, замонавий медицина кўпгина қор-қолларга қўлир. Биз бир қанча инфиратлардан сўнг бемор ҳаётини савлаб қолмиша, юрак қон томир системаси гоёт оғир касаллик бўлади сўнг иш қобилиятини қайта тиклашга муваффақ бўлмоқдими. Юракда операция ўтказиш ҳақиқат жароҳлар учун ҳеч гап бўлмай қолди. Шу билан бирга биз хасталиқнинг ўзинга хос занжирини бошқарганимиз яхши тўшунаш мумкин. Энг муҳими, унинг олдини олмақ зарур.

Хасталиқни келтириб чиқарувчи «омил»лардан бири инқилиқболлик ҳисобланади. Ана шундай сабаблар ичида асаб системасининг бузилиши бириччи ўринда туради. Бизнинг кузатувларимиз шунга кўрсатадики, масалан, кўпроқ инфират миокарддаги шахсий режалари барқоб бўлган, энг яқин кишинидан ажралган ёки ишда муваффақиятсизликка учраган кишилар чалинадилар. Бундай кишилар ўйкуни йўқотадилар, бошлари оғрийдилар, юрак атрофида оғриқ пайдо бўлади. Инфиратга оза қолганда суррунали нотинчлик, кучли ҳайвонланши кишини безовта қилади. Юрак ҳуруни арасида беморларнинг қариб қирқ фоизи ўз бошидан кучли психик жароҳатини ўтказган бўлади.

Шунга ўхшаш жиддий аҳоли билим ҳаётида қирқ ёшгача ҳам бўлиб ўтиши мумкин.

Нима учун биз айниқдай кўрсатмоқчимиз? Одатда эркаклар қирқ ёшда асосан шакланиб бўлади, улар бу ёшда ўз фаолиятини учун, шунингдек, қўл остидаги одамлар иши учун, қаринош-уруғлари ва фарзандларини таъиниш учун маъсулликни чўқур ҳис эта бошлайдилар.

Нихоят, қирқ ёшдан сўнг ҳисобдан жисмоний омилини ўчириб юбормаслик керак. Бу ёшда одамга томтирлар аввалли раволигини йўқотди, юрак қисқариши ҳам бир меъёрга бўлавермайди.

Энг яқиниси, ҳаяжонланмасликка ҳаракат қилин, деб маслаҳат берамиз. Шуларга қарамай барбор ҳам салбий, ҳам инқодий ҳис-тўғу «юқлиқни»дан қочиб кўтилиб бўлмайди. Агар бузилиш имкони бўлган тақдирда ҳам ҳаётнинг ўзини зерикарди ва бир хил бўлиб қолган бўларди. Вазифа қанча нарсада: ҳар қандай кўнглисизлик ва ҳафтарчилиқка нисбатан чидамлик, иродати бўлиш, ўз-ўзини бошқара билиш керак. Тўлақонли дам олиш голат зарур.

Гап фақат тўғри кун тартиби ўстидагина бораётгани йўқ: эртада соат 7.00 да туриш, маш қилиш, югуриш, кофе ичмаслик, ёглик омак, албатта. Бундай ҳаёт тарзини тавсия этмоқчи эмасман. Бу кун тартиби ёмон бўлгани учун эмас, балки у ҳаммага ҳам мос тушавермайди. Нихоят, ёшнинг қирқдан ошганидан кейин яхши илаш ҳақида тасаввурларингизни шаклланиб бўлади.

Менинг маслаҳатим турмушнинг рўхий томони билан боғлиқдир. Ана овқатланши

совуқдан ва бошқа табиий таъсирлардан ҳимоя қилади. Соғлом соч ятираб, чирийли кўринадил. Малласоч толеси қорасоч толасига нисбатан инқичкароқ бўлади. Ҳар бир соч толеси тўрт йилгача яшаши мумкин. Ойда бир ярим сантиметргача ўсади. Агар кунига қирқ-эллик дона соч тўқилса, бу нормал физиологик ҳодисадир.

Киши сочининг ўсиши организмнинг умумий ҳолатига узвий боғлиқдир. Сочининг ўзига хос касалликлари ҳам бор. Бундай касалликларнинг вуқудга келиш сабабларини хилма-хил. Чунончи, соч тўқилишига ва кишининг эрта сўнқе бош бўлишига кўпинча ички секретрия безлари ва таносил аъзолари касалликлари, ақлий меҳнат билан ҳаддан ташқари машғул бўлиш, оғир асабий иштироблар сабаб бўлади. Бундан ташқари, терлама, безгак, грип, замбуруғлик касалликлар, шунингдек, бош юқори қисмининг теги касалликлари билан оғирдан кейин ҳамда сочини русункисига парварши қилиш оқибатида ҳам соч тез тўқилмади.

Кези келганда шунин таъкидлаш керакки, кўпчилик ёшлар соғуқда ва жазирана иссиқда бош кийимсиз юришади. Бу эса сочининг нормал ўсишига салбий таъсир қўротади. Сочини ҳадёб жингалак қилиш ва бўлаш ҳам яхши эмас. Бундан соч мўрт бўлиб қолади, ранги хириллашади ва тез тўқилиб сийқайлашиб қолади. 18—20 ёшдан сочининг тез тўқилиб қолиши асосан ирсиятга боғлиқ нарсалар. Сочини парварши қилишни организмнинг умумий кийинтириш тадбирлари билан боғлаб олиб бориш керак. Жисмоний тарбия ва спорт, меҳнат ва дам олиши тўғри ташкил қилиш, бир м

